

Οικοσύστημα του ποταμού Αλιάκμονα



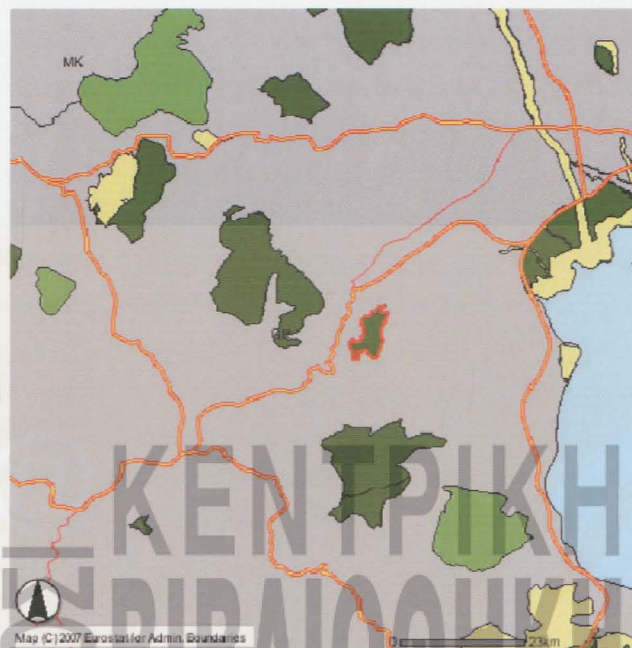
Ο άνθρωπος, με τις επεμβάσεις του αφαίρεσε από τον Αλιάκμονα την φυσικότητά του. Ειδικά λόγω των τεσσάρων φραγμάτων το ποτάμιο οικοσύστημα στην περιοχή των Στενών μετατράπηκε βαθμιαία σε λιμνιαίο.

Επειδή ο όγκος του νερού ανάλογα με το μεγάλο μήκος της όχθης είναι μικρός, γι' αυτό το ποτάμι είναι πιο ανοιχτός χώρος απ' ό,τι η λίμνη κι έχει πιο έντονη επαφή με το περιβάλλον. Αυτό σημαίνει μια σχετική κυριαρχία αλλόχθονων παραγόντων στις διεργασίες των ποταμών.

Στα ποτάμια κυριαρχούν οι οριζόντιες αλλαγές ενώ στις λίμνες κυριαρχεί η κάθετη διάρθρωση του υδάτινου σώματος. Επίσης στις λίμνες έχουμε μια ανακύκλωση του νερού, η οποία δεν υπάρχει στα ποτάμια, όπου αντί για κλειστούς τροφικούς κύκλους έχουμε ελικοειδείς τροφικές αλυσίδες.

Η μετατροπή ενός ποτάμιου σε λιμνιαίο οικοσύστημα δεν είναι πάντα αρνητική. Παρεμποδίζονται μεν ποτάμια είδη ψαριών, από την άλλη όμως προσφέρεται ζωτικός χώρος για άλλα λιμνιαία και ίσως πολύτιμα είδη.

Οικολογικό δίκτυο Natura 2000



Πρόκειται για ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών, που είναι θεσμοθετημένο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει ως στόχο την προστασία των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν τέσσερις περιοχές Natura 2000, που μπορεί να θεωρηθεί ότι συνδέονται μεταξύ τους:

Όνομα	Κώδικας	Επιφάνεια (ha)
Στενά Αλιάκμονα	GR1210002	3623,73
Όρος Βέρμιο	GR1210001	25555,13
Πιέρια Όρη	GR1250002	16640,29
Δέλτα Αξίου- Λουδία-Αλιάκμονα	GR1220002	33676,35

Συντάκτης: Γεώργιος Προβατάς
M. Sc. in Environmental Protection
59100 Πολυδένδρι Ημαθίας

Μάιος 2018

Η Προστατευόμενη Περιοχή Πτηνών Στενά Αλιάκμονα



Η Προστατευόμενη Περιοχή Στενά Αλιάκμονα, κατά το πλείστον δασική, παρουσιάζει ενδιαφέρον, κυρίως λόγω της σημασίας της ως ενδιαίτημα πολλών ειδών αγρίων πουλιών, ιδιαίτερα αρπακτικών και έχει συμπεριληφθεί στον κατάλογο των περιοχών με κοινοτική σημασία, που συγκροτήθηκε σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ.

Τα ενδιαίτηματα που παρατηρήθηκαν είναι:

- δάση κυρίως δρυός,
- θάμνοι και καλλιεργήσιμες εκτάσεις,
- υγρά τοπία.

Επίσης πολύ πιθανόν κάποιες χαράδρες στις πλαγιές βουνών να είναι τοποθεσίες επώασης αρπακτικών ειδών. Τοποθεσίες κοντά σε ορεινά ρεύματα είναι ιδιαίτερα σημαντικές για πολλά πουλιά.

Χλωρίδα

Η βλάστηση της Προστατευόμενης Περιοχής ανήκει στη ζώνη βλάστησης Μεικτά Δάση Θερμόβιων Δρυών (*Quercetalia rubescentis*). Τα χαμηλότερα μέρη της εκτείνονται στην υποζώνη Οστριάς και Γαύρου (*Ostrygo-Carpinion*), όπου κυριαρχούν δύο κοινωνίες βλάστησης:

- **Φυλλοβόλα πλατύφυλλα είδη:** γαύρος, δρυς, πλάτανος, φιλύρα, σφένδαμος, κουτσουπιά, φτελιά, χρυσόξυλο, ιτιά, παλιούρι, κρυνιά, κ.α.
- **Αειθαλή πλατύφυλλα είδη:** πουρνάρι, κουμαριά, φιλλυρέα κ.α.

Η ζώνη αυτή αρχίζει περίπου από τον Αλιάκμονα και φτάνει μέχρι το υψόμετρο των 500 μέχρι 600 μέτρων.



Στην παραποτάμια περιοχή συναντάται το ενδημικό είδος *Onobrychis aliacmonia*.

Τα υψηλότερα μέρη της Προστατευόμενης Περιοχής εκτείνονται στην υποζώνη βλάστησης Πλατύφυλλης Δρυός (*Quercion confertae*) με διάφορα είδη δρυός.

Πανίδα

Η αξία μιας περιοχής λόγω της ορνιθοπανίδας, αλλά και λόγω της λοιπής πανίδας της, εξαρτάται όχι μόνο από τον αριθμό των ειδών που παρατηρήθηκαν (ποικιλότητα), αλλά επίσης από την σπανιότητα του κάθε είδους, την πυκνότητα πληθυσμού, το πώς χρησιμεύει η περιοχή στα άτομα (περιοχή επώασης, περιοχή θήρας κτλ.) και από πολλούς άλλους παράγοντες. Στα Στενά Αλιάκμονα παρατηρήθηκαν (απλή καταγραφή πριν 25 χρόνια περίπου) τουλάχιστον 94 είδη πτηνών, μεταξύ αυτών 15 είδη αρπακτικών. Ένα μεγάλο μέρος των πτηνών αυτών (περίπου 43%) είναι καταγεγραμμένο στο παράρτημα Ι της Οδηγίας Προστασίας Πτηνών (92/43/ΕΟΚ) ή στις πρώτες τρεις κατηγορίες SPEC (European Conservation Concern):

- 1 *Phalacrocorax carbo* Κορμοράνος
- 2 *Egretta garzetta* Λευκοτσικνιάς
- 3 *Ciconia ciconia* Λευκός πελαργός
- 4 *Pernis ptilorhynchus* Σφηκιάρης
- 5 *Milvus migrans* Τσίφτης
- 6 *Neophron percnopterus* Ασπροπάρης
- 7 *Circus gallicus* Φιδρατός
- 8 *Buteo rufinus* Αετογερακίνα
- 9 *Aquila chrysaetos* Χρυσαιτός
- 10 *Hieraaetus pennatus* Σταυραετός
- 11 *Falco tinnunculus* Βραχοκιρκίνεζο
- 12 *Falco vespertinus* Μαυροκιρκίνεζο
- 13 *Falco subbuteo* Δεντρογέρακο
- 14 *Falco eleonorae* Μαυροπετρίτης
- 15 *Falco peregrinus* Πετρίτης
- 16 *Philomachus pugnax* Μαχητής
- 17 *Sterna hirundo* Ποταμογλάρονο
- 18 *Streptopelia turtur* Τρυγόνι
- 19 *Athene noctua* Αθηνά η νυκτία (Μικρή Κουκουβάγια)
- 20 *Strix aluco* Χουχουριστής
- 21 *Caprimulgus europaeus* Γιδοβύζαχτρα

- 22 *Merops apiaster* Μελισσοφάγος
- 23 *Coracias garrulus* Χαλκοκουρούνα
- 24 *Picus viridis* Πρασινοτσικλητάρα
- 25 *Dendrocopos syriacus* Βαλκανοτσικλητάρα
- 26 *Calandrella brachydactyla* Μικρογαλιάντρα
- 27 *Galerida cristata* Κατσουλιέρης
- 28 *Lullula arborea* Δεντροσταρήρα
- 29 *Riparia riparia* Οχθοχελίδο
- 30 *Hirundo rustica* Βραχοχελίδο
- 31 *Hirundo rustica* Στραβοχελίδο
- 32 *Oenanthe hispanica* Οινάνθη η ισπανική
- 33 *Hippolais pallida* Στριτσίδα η ωχρή
- 34 *Sylvia hortensis* Δεντροτσιροβάκος
- 35 *Muscicapa striata* Σταχτομυνοχάφτης
- 36 *Lanius collurio* Αετομάχος ο κολλιυρίων
- 37 *Lanius minor* Αετομάχος ο μικρός
- 38 *Lanius senator* Αετομάχος ο γηραιός
- 39 *Emberiza cia* Βουνοσίχλονο
- 40 *Emberiza melanocephala* Αμπελουργός



Λευκός πελαργός



Χρυσαιτός



Μαυροπετρίτης



Αμπελουργός

Παρατηρήθηκαν επίσης διάφορα είδη θηλαστικών (λύκοι, αγριόγατες, αλεπούδες, ασβοί, νυφίτσες, κουνάβια, σκατζόχοιροι, λαγοί κ.α.) και ερπετοπανίδας (είδη βατράχων, σαυρών και φιδιών, χελώνες κ.α.).